GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 27.

W Niedzielę Dnia 2. Kwietnia 1797.

ROZPORZĄDZENIE
C. K. Pełnomocney zadworney Kommissyi Gallicyi zachodniey.

Posiadacze Lenności maią się z prawami swemi na to otrzymanemi wykazywać

Ponieważ w rozmaitym względzie, mianowicie zaś co do przeznaczenia sądowniczego rzeczą nieodbyta iest, zasięgnienia wiadomości ścisłey, iak wiele lenności, tudziez iakiego gatunku takowe lenności w kraiu tuteyszym znayduią się; wezwani są przeto nirieyszym rozporządzeniem, stosownie do naywyższego dyrektoryalnego nadwornego dekretu de dato 17 Februarii, wszyscy ci, którzykolwiek tylko lenność iaką bądź Xiążęco kraiową lub rządową, bądź też prywatną posiadaią, ażeby się z prawemi swemi i tytułami possessyi tychże lenności, równie z własności onych przynależycie wykazywali, oraz ażeby na ten koniec legitymacye, Listy lub Przywileie na takowe lenności albo inne authentyki w ciągu peremptorycznego 3. miesięcznego terminu, zacząwszy od daty publikacyi ninieyszego rozporządzenia w C. Kr. właściwych Cyrkułowych urzędach produkowali. Takowe Authentyki maią bydź przez C. K. Kreyzamty na ten czas nieodwłocznie tu odesłane i w czasie swym posiadaczom lenności napowrot oddane.

W Krakowie dnia 25. Lutego 1797 roku.

Jan Wacław baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny Kommissarz.

Franciszek Adam Mitscha.

Z Paryża d. 9. Marca

Proiekt rozszerzenia demarkacyyney linii w Niemczech nie iest iak zapewniaią od naszego rządu przyięty.

Louvet donosi w swoim dzinniku iż Król Hiszpański przedsięwziął teraz Portugalii woynę wydać, i wydał rozkaz zebrania iedney armii z 30,000 ludzi w Kastylii, drugiey z 20,000 w Galicyi. Hiszpania chce przez to, dodaią, Portugalią

do prędkiego pokoiu z Francyą przymusić, przeciwko którey rząd Francuzki samych dotąd łagodności krokow używał.

Wczorayszy Redaktor miesci w sobie dziennik Hiszpańskiego obozu przy S. Rochu pod Gibraltarem, w którym między innym przywodzi, iż do Algestras 9 armatnych Hiszpańskich szalup, a do obozu przy S. Rochu kilka batalionow Hiszpańskich i Walońskich gwardyy przybyło. Do Gibraltaru, gdzie się d. 15 lutego tylko 2 fregaty Angielskie 1 okręt o 50 armatach i 1 kutter znaydował, odesłali Hiszpanie 133 Angielskich brańcow.

Około Rochefort, Havre &c. krąży znowu wiele Angielskich okrętow. — Lubo do Hiszpanii Angielskie towary zakazano wprowadzać, stokfisz może iednak bydź na neutralnych okretach wprowadzony. Nieukontentowani Katalończykowie, którzy bardzo do stokfiszu przyzwyczaieni są, zdaie się, iż do tego pozwolenia się przyłożeli. — W Havre i innych Francuzkich portach Amerykanie swoie interesa układaią, aby gdy przydzie do zupełnego zerwania Francyi z Ameryką, mogli natychmiast Francyą opuścić.

Jenerał Rigaud miał po zdradziecku kilka naszych posiadłości w St. Domingo Anglikom poddać.

Podług listow z Dunkierki, z naywiększym pospiechem pracuią tam i w Kale około uzbroienia. Znaczną liczbę fregat iuż uzbroiono; wiele artylleryi lądowey, 15 000 fuzyy, wiele inney broni i ammunicyi, i korpus piechoty na nie wsadzono, a większe ieszcze korpus iest na pierwsze skinienie do zaambarkowania gotowe. Dywizyiny jenerał Quentin komendant całey wyprawy, niaczeka tylko na ostatni rozkaz wsadzenia wszystkiego na okręty. Zgromadzona w Texel Hollenderska eskadra ma temu wylądowania, które iest przeciw Anglii lub połnocney Szkocyi wymierzone, dopomagać.

Z Paryża d. 13 Marca

Rozpuszczono tu pogłoskę, iż w nocy z 8 na 9 znowu tu wysłaniec Angielski przybył i przed Pruskim posłem wysiadł; ten zaprowadził go do ministra zagranicznych związkow, minister udał się do dyrektoryatu, i tey samey nocy dyrektoryat się zgromadził. Niektórzy utrzymywali że to był lord Malmesbury, który tu podrugi raz przyiechał. Rożnemi przydatkami i udaniami chciano tę wieść koniecznie za prawdziwą udać; lecz ona zupełnie iest fałszywa. Redaktor donosi urzędownie, iż naymnieyszego nawet pytania nie było, któreby powod lub podobieństwo do tey pogłoski dać mogło.

Różne tuteysze pisma oznaymuią, iż pewny dwór ofiaruie naszemu rządowi zbroyne pośrzednictwo, dla oczyszczenia się z niektórych zarzutów, które mu inny dwór uczynił. — Redaktor dodaie ieszcze: Umyślnie o przybyciu nowego Angielskiego posła wieść rozpuszczono, aby w mowić w publikum, iż Anglia nowe propozycye do pokoiu czyni, i gdy dyrektoryat nic o tym nie oznaymuie, więc on wcale pokoiu nie chce.

Wczorayszy dziennik Perleta mieści w sobie co następuie: Ukontentowanie ogłoszenia przyiemney wiadomości i okazania naszemu alliantowi szczerey przychylności, nakłania nas do umieszczenia tu podobney do prawdy wiadomości, którą nawet tuteyszy Hiszpański poseł margrabia del Campo z Madrytu kuryerem miał odę-

brać, to iest, iż Hiszpańska flotta pod admirałem Cordova po kilkodniowey bitwie, Angielską flottę nakoniec pobiła; 3 Angielskie liniowe okręty zabrała, 3 zatopiła &. Ta wiadomość z wielkim ukontentowaniem w całem Paryżu przyiętą została, i nawet członki rządowe ią rozpuszczały; lecz za przybyciem Angielskich papierów podchlebne to oszukanie zniknęło.,,

Rozumiano iż po d. 14 lutego, ieszcze do nowey na morzu bitwy między Hiszpanami i Anglikami pod brzegami Portugalii przyszło; ale widać iż się więcey z sobą nie potykali. Madrycka dworska gazeta d. t. m. zupełne milczenie o ostatniey morskiey bitwie zachowuie. Z Bayonu donoszą pod d. 4 marca, iż z Kadyx drugi kuryer do Madrytu przybiegł; ale z przywiezionych przez niego depeszy nie uznał dwór za dobre oznaymienia czegoś.

Liczba uzbroionych teraz w Brest wszystkich woiennych okrętów do 40 dochodzi.

Dyrektoryat doniósł ciału prawodawczemu iż wielu maytków mundury, które im z magazynów rzeczypospolitey dano, poprzedali. Między innemi ztąd nieprzyzwoitościami cierpi ich zdrowie na tym, kiedy bez przyzwoitego ubioru muszą na okręty do wyprawy wsiadać. Dyrektoryat prosi więc ciała prawodawczego aby przeciw takiey rozpuście ostrą ustawę przepisał, która tym potrzebnieyszą teraz iest, gdy czynność morskich sił wielkiey liczby maytków potrzebuie. — W Drugim poselstwie uprasza dyrektoryat o potrzebne pieniądze do zastąpienia kosztów od drukowania ustaw, ponieważ od 2 miesięcy nie do staie, iuż ministrowi sprawiedliwości na ten przedmiot pieniędzy.

Jenerał Angereau ieszcze tu bawi; członki rządu i ministrowie często dla niego uczty dawaią. — Jenerał Salm kommendant Bruxelli, został z kommendy złożony, za to, iż obrażliwy list do municypalności Bruxelskiey napisał; ale rozumią, iż w krótce będzie gdzie indziey użyty.

Od naszey Włoskiey armii mamy prywatne doniesienia, że w krótce wielkie działaia się rozpoczną, i że się będą starali ku Tryestowi przedrzyć. Nad rzeką Piawą w iedney potyczce 1500 niewolnika miały nasze woyska zabrać.

Wczoray zamieniła się rada 500 w sekretny wydział, dla pozwolenia pewnych summ do wypłacenia lub zawieszenia ich do dalszego czasu. — Treilhard przytoczył ieszcze w swoim rapporcie, który niedawno radzie 500 o stanie skarbu zdał, iż kontrybucye w obcych kraiach, za które nam męztwo naszych żołnierzy ręczy, przynaymniey 20 millionow liwr: na ten rok przyniesą.

Hiszpański obóz przy S. Rochu pod Gibraltarem co raz bardziey się zwiększa, i nie zadługo ta forteca będzie formalnie opasana.

Niektóre Hiszpańskie wiadomości, poniesioną klęskę Hiszpanskiey flotty w bitwie d. 14 lutego, Francuzkim emigrantom przypisuią.

Pani Mackau dawniey guwernantka dzieci królewskich, która była do sądu powołana iż emigrantom pieniędzy dosyłała, iest uwolnioną. Ale iey córka P. Soucy, która królewnę Francuzką do Wiednia odprowadzała, siedzi ieszcze w więzieniu; ta miała do ostatniego królewskiego spisku należeć.

Jenerał Hedouville kommendruie te-

)2(

rał w zachodniey Francyi na mieyscu jenerała Hoche: 24 półbrygady i legion i 2 regimenta iazdy do armii Sambry i Mozy wysłał.

Teraz panuie tu naywiększa spokoyność.— Paryżanie ubiegaią się z zapisami w swoich municypalnościach aby mieli prawo do głosowania w nadchodzących pierwiastkowych zgromadzeniach, i do obierania poczciwych reprezentantów.— Z St. Domingo teraźnieysi nasi kommissarze maią bydź odwołani.

Tuteysze pisma donoszą, iż zagranicą iest uknowany spisek, do wymordowania członków dyrektoryatu. Jenerał Denican iest od nich szczególniey iako nieprzyiaciel dyrektoryatu wymieniony.

Mandaty poszły w tych dniach aż do 3 liwr: w górę, ponieważ wiele osób ma na d. 21 t. m. znaczne summy do wypłacenia niemi.— Od wczoraysza muszą kobiety, ieżeli chcą w Tuillery spacerować, kokardy zawdziewać.

Złożona kommissya woyskowa, dla sądzenia z ostatniego spisku aresztowanych osób, dzisiay na ratuszu swoie sessye otwarła. Liczba oskarżonych wynosi 20 osób, między którémi iedna kanoniczka i 5 innych kobiet się znayduie.

Deputowany Pastoret pisał list do mieszkańcow departamentu du Var, aby się przed sidłami, które fakcyoniści republikanom na teraźnieyszych zgromadzeniach zakładać będą, na ostrożności mieli; przytym zachęca ich do wybierania dobrych patryotów.— Rada 500 dekretowała, iż osoby będące na emigrantów liście byleby już rezolucyą wymazania miały, na zgromadzeniach pierwiastkowych znaydować się mogą.

Oto iest lista znayduiących się tu ministrów i posłów zagranicznych przy naszey rzeczypospolitey.

Hiszpania: Margrabia del Campo (ieden ktory daie swoim ludziom odmienną liberyą; ona iest iasno niebieska z czerwonemi wyłogami i każdy szew srebrnem galonem szamerowany). Prussy: P. Sandoz-Rollin. — Toskania: Xżę Corsini. — Hollandya: P. Meyer. — Wenecya: P. Querini.— Genua: P. Spinola. — Neapol: Kawaler Ruffo. — Dania: P. Dreyer. — Szwecya: P. Könik, (nie uznany).— Medyolan: Hrabia Serbelloni. — Genewa: P. Micheli.— Hess Kassel: P. baron Steuben. — Würtemberg: P. Abel. — St. Marino poseł spodziewany.— Sardynia: Kawaler Balbo.

W tym momencie kiedy lud Paryzki zatopia się aż do zbytku w tańcu, ieden z naszych dziennikow żartuiąc z niego rekomenduie mu na przyszłe elekcye obywatela Vestris.- Ja rozumiem, mowi, iż stosownie do naszego teraz natogu, nikt by nas lepiey nie potrafił reprezentować iak ten przedziwny tanicznik, ktory daleko więcey warta iak na przykład obywatel Louvet, który fałszywe kroki robi i zawsze nas po nogach szturka. Ogułem życzyłbym sobie, aby nasi naylepsi tanicznicy do reprezentacyi wezwani byli; toby stanowiło kontredans prawodawczy od ktoregobyśmy chętnie muzykę zapłacili i wszyscybyśmy się do tańcowania razem iednogłośnie z nim złączyli. Dla całego świata byłby to zapewne piękny widok, tak mały baliczek z 25 millionow ludzi złozony widzieć.

Z Londynu d. 4 Marca.

Dzisiay na wniosek P. Dundas niższa izba za odniesione w d. 14 lutego nad Hi-

szpańską flottą świetne zwycięztwo, P. Jervis iednomyślnie podziękowanie uchwaliła. — Pan Fox popieraiąc ten wniosek, rzekł, iż to iest nayświetnieyszy czyn, którym się Angielska marynarka wsławila. — Pan Martin, dodał, iż to zwycięztwo dowodzi, iak pożytecznie by dla nas było, gdyby się nasze działania tylko na morze rozciągały.

P. Keene uczynił potym mocyą aby izba podała adres do Króla, upraszaiąc go, żeby admirała Jervis za iego waleczny, rostropny i sławny postępek w bitwie d. 14 lutego znacznym iakim upominkiem i łaską swoią udarował. Panowie Dundas i Pitt uczynili swoie uwagi, iż przez podobny adres z krzywdzonoby poniekąd władzą wykonawczą, ponieważby się zdawało, iż ona nie iest wdzięczna albo nie naczna do wynadgrodzenia zasług. — P. Keene cofnął swoią propozycyą, chociaz P. Grey przytoczył, iż w roku 1704 podobny adres względem Xcia Malborough izba Krolowi podała.

Na propozycyą P. Dundas głosowała izba, i nie tylko admirałowi Jervis, wice admirałom Tompson i Parker, kapitanowi Nelson i wszystkim kapitanom flotty podziękowanie uchwaliła; ale oprócz tego oświadczyła iednomyślnie, iż waleczne sprawienie się całey flotty zasługuie na pochwałę, i zaliciła kapitanom aby te uczucia izby wszystkim maytkom oświadczyli.

Na tey samey sessyi wyznaczona sekretna kommissya do roztrząśnienia interessów banku, następuiący rapport izbie przyniosła:

" Dnia 25 lutego t. r. był bank 13 mill: 770,390 f ster: winien. Fundusz iego na to, wynosił 17 mill: 597,280 f. szter: nie rachuiąc w to 11 mill: 686,860 f. szter:, które mu rzad winien; zaczym bez tey nawet summy fundusz iego 3 mill: 828,890 f. szt: długi iego przenosi, a z wspomnioną tą summą 15 mill: 513.690 f. szter:

Z Londynu d. 6. Marca.

Cały naród cieszy się z odniesionego nad Hiszpańską flottą zwycięztwa, i nazywa go naychwalebnieyszym iakie tylko kiedy można było odnieść. Taki duch w narodzie nie mało się do planów ministra przyłoży, a szczególniey do banku, który iuż nie mało banknotow po 20 i 40 szelągów (2 zł: pol:) wydał. Bank daie także tym, którzy pieniędzy żądaią Dollary z stęplem Towru 4 sztybrami drozey iak zwyczaynie Dollary idą za papiery.

Handel nieidzie tak żywo iak po inne czasy, ale przecię idzie; 3 procentówe banknoty stoią dziś 52 i 51 ⅞ procentów.

Parlament umocował bank wydawania po 20 i 40 szelągow banknotow. Jak się pokazuie z rapportu wyznaczoney do przeyrzenia interessow banku kommissyi, stan iego iest prawdziwie dobry i iest więcey iak w stanie do zadosyć uczynienia swoim obligacyom.

Chcianoby w prawdzie wiedzieć, wiele na te 17 mill. ma rządowych obligacyy, wiele w zakupionych wexlach, wiele w złotych i srebrnych sztabach, wiele w złotey i srebrney monecie, ale tego nie oznaymiono.

Na teatrze w Coventgarden pod czas reprezentacyi nowey sztuki Pani Inchbald, przydano do niey epilog stosowny do ostatniey na morzu wygraney, który z powszechnym ukontentowaniem był przyięty. W przytomności dworu to samo uczyniono na operze.

Z Medyolanskiego d. 2. Marca.

Jenerał Buonaparte nim do wielkiey armii odiedzie w przod w Medyolanie będzie. Jenerał Massena kommenderuie tym czasowo armią, którey głowna siła teraz w okolicach Cismone stoi. Dywizya jenerała Chabot, która także do oblężenia Mantui należała, nad Piawą stanęła. Przeznaczone 32,000 woyska posiłkow z wewnątrz Francyi i z nad Renu dla Włoskiey armii iuż po większey części nadeszły, i ta armia do wyprowadzenia swych planow przeciw Tyrolowi i Fryolu iest iuż dosyć mocną. W zdobytych na Papieżu kraiach tylko sam jenerał Vaubois z pół dywizyą pozostał. Listy z Werony zapewniaią, iż Francuzi maią zamiar zdobycia biskupstwa Brixen i niższą Karencyą, aby przez to woyska Austryackie w Tyrolu oddzielili od tych, które stoią w Fryolu. Inna Francuzka kolomna, która od flottyli na Adryatyckim morzu wodą będzie wspierana, idzie przeciw Fryolowi i Tryestowi.

Z Włoch d. 5. Marca.

W Mantui mieli Francuzi srebra Turyńskiego dworu, iako też naypierwszych familiy Piemontu, Lombardyi, Parmy &c. oprocz tego wiele sreber kościelnych i kosztowności Xżych znaleść, czym sobie większą część kampanii opłacą.

Neapolitańska iazda którą ieszcze dotąd Francuzi w Bergamo zatrzymywali, pomaszerowała iuż do swego kraiu nazad. — Słychać iż gdy iuż Mantua w ręku Francuzow iest, allians między Turyńskim dworem i Francyą zostanie zawarty.

Z Moguncyi d. 14. Marca

Wymiana niewolnikow z Francuzami iuż tu się na forpocztach rozpoczęła — Do dobr Cesarskiego jenerała Seckendorf, które dotąd w kraiu Frankońskim Rzeszy kawalerow leżały, weszli Prussacy. — Polny ekwipaż Arcy Xcia Karola wysłano z Manheimu do Udine. — Cesarski jenerał Xżę Waldecki przeiezdzaiąc do Portugalii za kilka dni tu przybędzie i z Arolsen i Kuxhaven do Portugalli się uda.

Z Włoch d. 6. Marca.

Jenerał Colli opuścił Rzym i udałsię do Neapolu. Wszystkie nowo zaciągniono korpusa woyska Papiezkiego zostały rozpuszczone.

Z Malty dowiaduiemy się iż tamteyszy W. Mistrz iest w wielkich obrotach, i już się zatrudniaią obraniem iego następcy, co podług zwyczaiu we 24 godzinach stać się powinno.

Gazetty Medyolańskie rachuią do 60,000 woyska, które Buonaparte przeciw Tyrolowi i Fryol wysłał; te składaią się z przybyłych z po nad Renu posiłkow, z 2 dywizyy Chabot i Sahuguet, które oblegały Mantuę z większey części dywizyi jenerała Victor, która czyniła wyprawę przeciw kraiom Papiezkim i zroźnych małych korpusow, które po Lombardyi i Bononii rozrzucone stały. Listy od granic Włoskich zapewniaią, iż iuż nad Piawą przyszło do żwawey rozprawy, ale nie mowią na czym się zakończyła.

Kongres Cyspadeńskiey rzeczypospolitey d. 1 marca ogłosił w Modenie nową konstytucyą, którą tym czasowemu rządowi przesłał, aby ią zgromadzeniom pierwiastkowem do przyięcia podał. Cała rzeczpospolita iest na 10 departamentow podzielona, których głowne miasta są: Massa, Castelnuovo, Paullo, Vergats, Reggio, Modena, Cento, Bononia, Ferrara i

Jmola. Naywiększy z tych departamentow liczy 199,000 dusz. Srzodek rzeczypospolitey iest Bononia, gdzie także dyrektoryat będzie rezydował. Na dzień 1 kwietnia zaprowadzenie konstytucyi iest oznaczone; cała iest na wzor Francuzkiey zrobiona.

Z Hagi d. 18. Marca.

Dzisiay Francuzką pocztą odebraliśmy listy z Madrytu pod d. 27 lutego, które ieszcze nic urzędownego o morskiey bitwie d. 14 lutego z admirałem, Jervis nie donoszą; ale przeciwnie dodaią też listy, iż się bardzo obawiaią żeby się ta bitwa nieszczęśliwie dla Hiszpanow nie zakończyła. Wiadomości Londyńskie pod d. 4 i 6 marca, któreśmy na Paryż odebrali, iuż żadney wątpliwości nie zostawiaią, iż ta bitwa ze szkodą Hiszpanow zakończyła się, gdyż im Anglicy 4 okręty zabrali; wszystkie więc o pobiciu Angielskiey flotty rozpuszczone wieści na ieden raz upadaią. Nawet ostatnie Paryzkie listy d. 13 t. m. iuz więcey o tey bitwie nie wspominaią, Wiadomości Angielskie pod d. 6. t. m. dowodzą także, że rozpuszczone wieści iakoby lud bank spalić chciał, i że P. Pitt do złożenia swego urzedu przymuszony został, są zupełnie fałszywe.

Zgromadzenie nasze zadekretowało iż wszystkie kongregacye i cechy w rzeczypospolitey Batawskiey zniesione bydź maią.

Z Grodna d. 16 Marca.

Gazeta tu wychodząca zawiera w sobie dwa naywyższe ukazy; podług pierwszego podporucznik Jan Fridosiniow, za fałszywe po różnych wsiach rozgłaszanie a mianowicie, że poddani dziedzicow, będą skarbowemi, ukarany został utratą rangi, szlachectwa oraz knutem i wysłaniem go w robotę do Nerczyńskich fabryk. W drugim ukazie iest wyrażono: "Po doszłych do nas wiadomościach, że z maiątków szlacheckich w guberniach od Polski do Rossyi przyłączonych, dostawianie zboża exekwuie się nie z taką akuratnością, iaka od wiernych poddanych iest potrzebna, i widząc małą wdzięczność za wszystkie łaski, rozkazuiemy, w przypadku naymnieyszey mitręgi, w wykonaniu rozkazow zwierzchności, maiątek takowego konfiskować. &c. „

Z Frankfurtu d. 14. Marca.

Wszystko tu znowu woienną postać bierze· większa część Cessarskich officyerów do swych regimentów iuż póyść musieli. Stoiące przy Aschaffenburg, Stockstadt i Seeligenstadt korpus artylleryi odebrało rozkaz do marszu i w krotce się ztamtąd ruszy. Co dzień wiele set wozow tu tędy z mąką do Limburga przechodzi, gdzie magazyn i główna piekarnia założona będzie, i domyślaią się iż na początku przyszłego miesiąca nieprzyiacielskie kroki się rozpoczną.

Listy Z Koblentz mówią iż między Koblentz i kolonią nawet 10,000 Francuzów nie stoi; ale iezeli im Austryacy ieszcze 4 niedziele czasu dadzą, to iak ich posiłki nadeydą na ów czas zaczną na prawem brzegu Renu zaczepnie postępować. — Jenerał Hoche rozpoczął swoią kommendę z wielką surowością: wielu officyerow armii Sambry i Mozy skasował i przeszło 100 kommissarzy kazał aresztować.

Rządca Moguncyi hrabia Neu otrzymał z 15 wakuiących Cessarskich regimentów ieden. — Miasto Rzeszy Ulm dostanie iak słychać Cessarski garnizon.

Arcy Xzę Karol będzie miał iako jeneralissimus nad obiema armiami Włoch i Renu naywyższą kommendę. Feldmarszałek

łeytnant Mack będzie nad Renem działaniami kierował. Jenerał Latour zostanie pod nim przy kommendzie wyższego Renu, a jenerał Staader będzie na niższym Renie kommenderował. Jenerał Moreau wyiechał z Kolonii do armii Renu i Mozelli. — Zaszłe tu rzemieślników rozruchy już uspokoione zostały; rada nasza doniosła o nich J. C. Mci.

Z Achen d. 10. Marca.

Jeneralna dyrekcya w Achen wydała różne rezolucye: 1) Wszystkie podatki, choćby naymnieysze daniny, dziesięciny &c. które dotąd duchownym opłacane były, maią bydź wyiąwszy Pruskie kraie do skarbu rzeczypospolitey oddawane. 2) Rozkazuie się na nowo dostawianie robotnikow do szańców w Kayserwerth, Neuwied &c. 3) Nawet Pruskie prowincye powinny robotników dostawiać i wszystkie rekwizycye w żywnościach zaspokaiać, które im potym z podatków potrącone zostaną. — Co do ostatniego punktu spodziewaią się, iż w krótce powszechne rozporządzenie wyydzie, ponieważ dyrektoryat woyskowy rząd nad kraiami między Mozą i Renem jenerałowi Hoche oddał, i iemu dał zupełną moc odmienienia i zniesienia wszystkich w tym kraiu będących administracyy.

Jak daleko na Hollenderskim żołdzie stoiące woyska połnocney armii w maiących się rozpocząć działaniach woiennych używane będą, ieszcze nie iest wiadomo.

Z Koblentz d. 5. Marca.

Jenerał Hoche d. 2 wyiechał ztąd dla zobaczenia linii forpocztów do Kreutznach; jenerał Championet tego samego dnia do do Andernach dla uspokoienia tam rozruchu poiechał, pod czas którego 12 tamteyszych mieszczan raniono. Fortyfikacye Trewiru znowu rozpoczęto; statki maytków na Mozeli w rekwizycye wzięto. Te i tym podobne rozporządzenia zapowiadaią prędkie rozpoczęcie kampanii i nowe przeyście za Ren. Zapewniaią iż gdy armia od Düsseldorf na przód poydzie, jenerał Hoche w 15,000 przez Neuwied za Ren przeydzie.

Z Bruxelli d. 16. Marca.

Co dzień ieszcze tu zawsze przechodzą tędy do armii nad Ren z wewnątrz Francyi woyska; nawet i te co w Leodeyskim w Limburskim i Luxemburskim na zimowych leżach stały, iuż ku teatrowi woyny ruszyły. W kraiach między Mozą i Renem będą polowe szpitale założone. — Zaległe podatki z roku przeszłego w Belgium muszą teraz bydź wypłacone.

Tu w Bruxelli będzie 5 zgromadzeń pierwiastkowych, kazde będzie się blisko z 600 głosuiących składać. --- Przedaż narodowych dobr idzie tu wciąż; cena ich iest bardzo nizka. — Xżę Aremberg uprašzał rządu aby go z listy emigrantow wymazał.

Z Zemlina d. 3. Marca

Jeżeli można wierzyć powieściom przychodzących tu poddanych Tureckich, czynią się w Tureckim kraiu takie przygotowania, iż rozpoczęcie nieprzyiacielskich krokow zdaią się zapowiadać. Okolo 70 statkow iest z ammunicyą do Belgradu w drodze którey część w tym mieście będzie złożona, a reszta do Sabatz idzie. Garnizon Belgradzki ma bydź 6000 woyska pomnożony, które iuż z wewnątrz kraiu iest w marszu. Mowią także iż basza Banialuki odebrał rozkaz zmocnienia garnizon w fortecy Sabatz. *Journal de Frankfort.*

DODATEK

DO N^ru^ 27.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 2 KWIETNIA 1797.

Podług doniesienia z strony Kr. Kieleckiego kreyzamtu postrzegł Baron Lipowski tamteyszy pierwszy cyrkułowy kommissarz w czasie konskrypcyi dusz, iż właściciela dobr Kliszowa hrabiego Lanckorońskiego osobliwszym staraniem iest stan poddanych swych polepszyć; że bez własnego swego interessu, ani podwyższaiąc zwyczayney pańszczyzny, uskutecznia podział gruntow i zamienia kmiecie piaszczyste za lepsze dworskie role; procz tego wystawić kazał własnym nakładem spichlerz gromadzki ku dobru poddanych swoich i lokował w nim 80 korcy zboża bez pretenssyi zwrotu onegoż. Nadtymże gromadzkim spiehlerzem, dziełem tego tak dobroczynnego zamysłu, ma dozor officyalista dworski Piotr Galinkowski bez żądania naymnieyszey zato nadgrody. Rozkazał także właściciel tych dobr poddanym swym bydło, ktore im odeszło było, wynadgrodzić; poprawić domostwa ich spustoszone i pod nie fundomenia murowane dać dla tym dłuższey trwałości; wyprowadzić w nich murowane kominy. Zniknęły przeto w tym Dominium wszelkie żałosne znaki, ktore wygasła insurrekcya w tych rozmaitych dobrach Gallicyi zachodniey, iaką pamiątkę, po sobie zostawiła była.

Ile więc rząd naywyższy o tey czynności pełney ludzkości z strony właściciela tychże dobr i przyłożeniu się do niey officyalisty iego, uwiadomionym został, każdy także z niey osobny dekret pochwały z tego powodu odebrał, tak godny rownie iest chwalebny ten postępek z ubogiemi poddanemi, aby był do publiczney podany wiadomości.

W Krakowie dnia 2go Marca 1797 roku.

Z Sztokolmu d. 10. Marca.

Wczoray wyiechał ztąd sekretarz Ambassady Szwedzki przy dworze Rossyyskim P. Jennigs do Petersburga nazad. — Przy przeniesieniu ciała Gustawa III. z tuteyszego kościoła Rittersholm do katedralnego kościoła w Upsal, będzie ta sama muzyka użyta, ktora na pogrzeb Imperatorowey Rossyyskiey Katarzyny II. skomponowana została.

Z Amsterdamu d. 14. Marca.

Podług wiadomosci z Batawii, ktore do d. 26 czerwca dochodzą, panowała tam straszna choroba, ktora iuż wiele ludzi zabrała; zarażeni tą chorobą byli między 48 godzin zdrowi i umarli. W Trincomale i

w twierdzy Oostenburg na wyspie Ceylon panuie także, a szczegolniey między Angielskiemi woyskami zaraźliwa choroba.

Blizko iuż 90 letni Cesarz Chinski oddał rządy swego wielkiego państwa 15mu swemu synowi; przed kilką laty ostrzegł iuż był swoy narod iż iak doydzie do 50 lat swego panowania złoży koronę. Z tey okazyi uważano, iż Chiny są iedynem kraiem gdzie ludzie naydłużey żyią. Gdy w roku 1725 żona Cesarza Yontchin była Cesarzową ogłoszona, i podług zwyczaiu kraiowego wszystkim kobietom nad 70 lat maiącym, winna była podarunki dawać, w iedney tylko prowincyi Canton pokazało się 98.220 nad 70 lat maiących kobiet, 40,893 nad 80 lat, 3453 od 90 do 100 lat.

Do wielu przygotowań, ktore Anglia przeciw wylądowaniu Francuzow czyni, należy także budowanie z wielkim pośpiechem, tak że i niedziela nie iest wolna, płaskich statkow; te w przypadku gdyby Francuzi wylądowali, do przewożenia z iednego brzegu na drugi woysk Angielskich służyć maią.

Z Laibach d. 3 Marca.

Pierwsza kolumna garnizonu Mantuańskiego składaiąca się z 2571 ludzi, i 352 koni d. 1 tu stanęła, odpocząwszy dnia następuiącego, dziś do Styryi niższey na tym czasowe stanowisko udała się. Przy niey znaydowali się jenerałowie Mezaros, Ott, i Funk. Druga kolumna od 4640 ludzi i 286 koni dzis iest spodziewana. Trzecia zaś w ktorey liczą 4916 ludzi i 286 koni właściwie do dawnego garnizonu rzeczoney fortecy należy, iest pod kommendą jenerała Canto d'Irles i d. 5 tu przybędzie.

Dzis rano przyiechał tu Arcy Xiążę Karol, w towarzystwie jenerała Bellegarde i 2 adiutantow, i zobaczywszy się w zamku z familią Arcy Xcia Ferdynanda, po rozmowieniu się z Wurmserem i innemi sztabowemi officyerami, w godzinę potym do armii na granicy Włoch stoiącey odiechał. Na rozkaz Arcy Xcia kwatera główna do Udine przeniesiona została.

Od Renu d. 18. Marca.

Do Dusseldorf przyszedł rozkaz, aby wszystkie żywności ktore do utrzymania garnizonu nie są potrzebne do Koblentz odesłano. — W krotce oczekuiemy tu rozpoczęcia kampanii: Austryacy cofnęli iuż swoie pikiety od Mühlheim, a Francuzi iuż swoie pod Neuwied postawili. Jenerał Kray ściąga swoie nie daleko Neuwied. Kommunikacya z tamtą stroną Renu a szczególniey z Koblentz iest z Austryackiey strony naysurowiey zakazana. — Xżę Würtemberski sławnego profesora w Göttindze Spittler rodem z Würtembergu, z powodu teraźnieyszego seymu do siebie wezwał i konsyliarzem czyli ministrem przyboku swoim uczynił. — Cesarz Jmć dziedzicznego Xcia Turn i Taxis pierwszym kommissarzem swoim, na mieyscu iego oyca, który od roku 1773 ten urząd posiadał, a teraz się na spoczynek udał, na seymie Rzeszy uczynił. — Zakłocenie z Szwaycarskim urzędnikiem w Lugano na Włoskiey granicy, ktorego Francuzi o dopomaganie do dezercyi Austryakom obwiniali, zostało w dobroci zakończone, i on się na swoim urzędzie pozostał.

Wypis z Listu z Petersburga d. 10. Marca.

Korzystaiąc z odchodzącey ztąd poczty donoszę ci, iż Król Stanisław August

dziś do tey tu przed wieczorem o godzinie 6 przybył stolicy. Xżę Kurakin w towarzystwie W. Mistrza ceremonii i szambelanow, ktòrych Imperator, Imperatorowa i synowie ich po dwoch wysłali, na 6 werzt przeciw niemu wyiechał. Za przybyciem Króla Imperator z całą familią przyymował go w pałacu marmurowym na iego mieszkanie przeznaczonym. Gala u dworu z tey okazyi przez trzy dni trwać będzie i przez ten czas załoba będzie złożona. Za kilka dni Imperator wyieżdża ztąd do Gatczyny.

Z Medyolanu d. 11. Marca.

Dowiaduiemy iż się jenerał Buonaparte opuścił Bononią, i zebrawszy ze wszystkich stron we Włoszech woyska ruszył przeciw Fryolowi i Tyrolu dla attakowania we wszystkich punktach Austryakow.

W niektorych miastach Xstwa Urbino i Ankony pokazały się rozruchy; iedna część ludu podniesła się, chcąc się do rzeczypospolitey Cyspadeńskiey przyłączyć. W Montebaldo było także wielkie zaburzynie, ale z inney przyczyny: wydano rozkaz mieszkańcom do złożenia broni, lud niechciał tego rozkazu słuchać, i skupiwszy się opanował skład ammunicyi, uderzył na gwardyą narodową, która chciała porządek przywrocić i pozrywał iey kokardy narodowe. Tym czasem oddział Francuzkiego woyska nadszedł, insuryentow rozpedził i spokoyność przywrocił. W Cesena podobne poruszenia były: gdy biskup do tego miasta nazad powrocił lud hurmem przed niego się zbiegał i okazywał ztąd swoie ukontentowanie. Woysko Francuzkie niechciało podobnego kupienia się dopuścić; ale nakoniec skończyło się na tym, iż dało do kupy ludu ognia, gdzie kilku ludzi zostało zabitych, a wiele ranionych.

Z Werony d. 5. Marca.

Głowna kwatera armii Francuzkiey we Włoszech została do naszego miasta przeniesioną. Codzień przechodzi tu tędy wiele wovska tak od Mantui iak od Brescia; iedna część ich idzie ku Bassano. W Mantui nie zostawili Francuzi tylko 1500 ludzi.

Podług listow z Bergamo Francuzi zakładaią szańce i batterye sypią w Leco, Bassano, Vaprio i innych mieyscach które ku Medyolanowi idą. 30,000 ludzi, które od armii Renu tu posyłaią, przechodzą ustawicznie na Brescia i inne okolice, i iedna ich część idzie do korpusu przeciw Tyrolowi, druga do korpusu przeciw Fryolowi.

Z Stuttgard d. 18. Marca.

Wczoray otwarto sessye seymu cyrkułu Szwabskiego zwyczaynemi ceremoniami.

Z Kopenhagi d. 18 Marca.

Dla ukończenia prędzey nieprzyiacielskich krokow z Trypolis, tuteyszy rząd ma bydź gotow do uczynienia mu z 50,000 Reichstalerow prezentu, a ieżeliby niechciał nato przystać, i przy swoich wygorowanych pretensyach obstawał, z Neapolem i Maltą chce go do pokoiu przymusić.

Słychać iż kammera dochodow królewskich, ieszcze dwiema kancelaryami powiększoną będzie, które reiestraturę wszystkich podatkow krolewskich iak w kraiu tak i w Xięstwach utrzymywać będą. — Pod Indyyskiemi brzegami przy Madrassa

nieostrożności spalił się tuteyszego kupca ładowny towarem okręt, z którego nic oprocz ludzi nie wyratowano. Tuteysza assekuruiąca kompania przez to nieszczęście 30,000 Reichstalerow traci, a prywatni assekurownicy do 28,000 Reichstalerow.

Z Rzymu d. 6. Marca.

Rząd tuteyszy iest naybardziey teraz zatrudniony dopełnieniem warunkow pokoiu z Francyą. Wszystko złoto i srebro zabiera, aby iak nayprędzey republikanow zaspokoił; bo im prędzey odbierą pieniądze, tym prędzey ustąpią z kraiu Papiezkiego, a im prędzey oni ustąpią, tym dla nas lepiey; poniewaź maxymy, ktore między ludem rozszerzaią każą się smutney przyszłości obawiać. Wrożnych stronach pokazały się przeciw nim znaczne zaburzenia; ale gdy z nawiększą surowością woyskową przeciw nim postąpiono, zostały wszędzie bez żadney następności w swym zawiązku przyduszone.

Dnia 1 t. m. poszło iuż 19 wozow z pieniądzmi i kosztownościami pod okryciem 50 ludzi do Francuzkiey armii do Foligno; wczoray poszło ich znowu 20 i wiele koni, ktore także Francuzkiey armii muszą bydź dostawione. — Statui i inne rzeczy kunsztow iuz także po części pakuią; ale te na Toskanią prosto do Francyi poydą.

Skarbiec Lorettański i zastawy banku pożyczalnego, ktore były w Neapolitańskie wywiezione, przywieziono tu wszystko na 40 wozach nazad, i tym czasowo w tuteyszym skarbcu złożono.

Chociaz lud tuteyszy nie sprzyia Francuzom, wiele iednak Francuzkich officyerow do oglądania Rzymu poważa się tu przychodzić. Jenerał Victor był tu także, i nawet podczas audyencyi u Oyca S. bardzo był łaskawie przyymowany.

DONIESIENIA.

Od C. K. szlacheckiego sadu Krakowskiego Gallicyi zachodniey mocą ninieyszego Edyktu Pani Karolinie Xiężney z Nassau Siegen w assystencyi iey męża J. O. JMci Pana Karola Xiecia z Orange i Nassau Siegen do wiadomości się podaie: iz do tegoż sądu Jmc Pan Adam Paprocki przez umocowanego swego patrona Męciszewskiego na przeciw onych względem pretensyi 9000 złoi pol: załobę podał i o pomoc sadową podług wymiaru sprawiedliwości dopraszał się. Gdy zaś sad ninieyszy dla niewiadomego ich mieysca pomieszkania, a moze i w C. K kraiach nie bytności, im tuteyszego adwokata Jana Wolickiego na ich niebezpieczeństwo i koszta iako kuratora do zastąpienia wyznaczył, z ktorym podana załoba podług przepisu na C. K. kraie ustanowionego sądowego zbioru wprowadzona i rozsadzona będzie, przeto tychże obżałowanych tym koncem ninieyszym Edyktem napomina się, aby lub sami w czasie ieszcze przyzwoitym stawili sie, albo kuratorowi postanowionemu, ieżeliby iakie mieli prawa swego wsparcia w należytym czasie przesłali, albolitez innego mandataryusza postanowili, i sadowi temuż mianowali, i wszelakich przyzwoitych prawnych użyli srzodkow, ktoreby dla swoiey obrony na skutecznieysze bydź rozumieli, inaczey wynikaiace z ich własnego ociągania się skutki, samym sobie przypisac powinni będą. Dan w Krakowie 11 marca 1797.

F. Woyna.
J. Darowski.
W. Koskoschny.